

Ve sbírce zákonů pod č. 204/2015 Sb. vyšel zákon, kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Tento zákon přináší řadu změn, nicméně z hlediska praxe orgánů památkové péče tou asi nejvýznamnější změnou je úprava znění § 20 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. **Tato změna nabývá účinnosti již 1. října 2015, je ovšem třeba mít na paměti i přechodná ustanovení (o tom rovněž níže).**

Dosavadní znění ustanovení § 20 bylo toto:

„§ 20

Zánik odpovědnosti za přestupek

(1) Přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok; nelze jej též projednat, popřípadě uloženou sankci nebo její zbytek vykonat, vztahuje-li se na přestupek amnestie.

(2) Do běhu lhůty podle odstavce 1 se nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení podle zvláštního právního předpisu.^{3c)}

^{3c)} Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.“

Po této novele bude s účinností od 1.10.2015 toto ustanovení vypadat takto:

„§ 20

Zánik odpovědnosti za přestupek

(1) Přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok; nelze jej též projednat, popřípadě uloženou sankci nebo její zbytek vykonat, vztahuje-li se na přestupek amnestie.

(2) **Běh lhůty pro projednání přestupku podle odstavce 1 se přerušuje zahájením řízení o přestupku, jakož i vydáním rozhodnutí o přestupku, jímž je obviněný z přestupku uznán vinným; je-li prvním úkonem v řízení vydání příkazu o uložení pokuty, přerušuje se běh lhůty jeho doručením.**

(3) **Přerušením běhu lhůty pro projednání přestupku podle odstavce 1 začíná běh nové lhůty pro projednání přestupku; přestupek však nelze projednat, uplynuly-li od jeho spáchání dva roky.**

(4) Do běhu lhůty podle odstavců 1 až 3 se nezapočítává doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení podle zvláštního právního předpisu.^{3c)}

^{3c)} Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.“

Důvodová zpráva k tomuto bodu uvádí následující:

„Změny v § 20 reflektují věcný záměr zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (zákon o přestupcích), který byl v dubnu 2013 schválen vládou, a v němž je navrhována obdobná úprava promlčení využívající stavení i přerušování běhu lhůty pro projednání přestupku.

Návrh dále zavádí institut přerušování běhu promlčecí lhůty. Zahájením řízení o přestupku se běh promlčecí doby přerušuje a začne běžet promlčecí doba znovu. Nový počátek běhu promlčecí doby bude datován zahájením řízení o přestupku. Přerušování promlčecí doby má u jednoleté promlčecí doby význam z hlediska poskytnutí dostatek času na provedení řízení. Přerušování promlčecí doby zahájením řízení o přestupku se zamezí tomu, aby promlčecí doba uplynula dříve, než bude možno řádně provést řízení. Druhý moment přerušování běhu promlčecí lhůty a počátek běhu nové lhůty je stanoven na okamžik vydání rozhodnutí o přestupku, jímž je obviněný z přestupku uznán vinným (pokud je prvním úkonem v řízení vydání příkazu, přerušuje se promlčecí doba doručením tohoto příkazu).

Tímto má dojít k zajištění dostatečné doby pro možnost uplatnění opravných prostředků. Zároveň je však stanovena objektivní promlčecí lhůta dvou* let, jejichž uplynutím zanikne odpovědnost pachatele za přestupek. Jednoróční doba, jež je v současnosti u přestupků fyzických osob předmětem kritiky, bude zavedením nové úpravy přerušování dostačující proto, aby byl pachatel přestupku před jejím uplynutím řádně potrestán. Dvouletá* objektivní lhůta byla zavedena z obavy před neúměrným prodlužováním přestupkového řízení.“

* V důsledku poslanecké iniciativy byla objektivní lhůta zkrácena ze zamýšlených tří let na dva roky, v tomto duchu PI důvodovou zprávu upravila, aby nebudila zbytečné nejasnosti.

Ještě avizované přechodné ustanovení:

Čl. II - Přechodná ustanovení zákona č. 204/2015 Sb.

3. Ustanovení § 20 zákona č. 200/1990 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, o přerušení běhu lhůty zahájením řízení se použije pouze u přestupků spáchaných ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Nyní k praktické aplikaci:

A. Přestupky, které byly spáchány do 1.10.2015

Nic se nemění. U těch musí být i po 1.10.2015 řízení o přestupku **pravomocně ukončeno do 1 roku od spáchání** přestupku. Viz citované přechodné ustanovení.

B. Přestupky, které mají povahu trvalého deliktu, zahájení protiprávní činnosti před 1.10.2015 a ukončení téže protiprávní činnosti nebo zahájení přestupkového řízení v této věci po 1.10.2015

Nic se nemění. U těch musí být i po 1. říjnu 2015 řízení o přestupku **pravomocně ukončeno do 1 roku od spáchání** přestupku. Lhůta pro projednání přestupku se sice v tomto případě počítá až do momentu ukončení protiprávní činnosti, nejpozději od momentu, kdy bylo zahájeno přestupkové řízení, nicméně protiprávní jednání bylo páčáno i před 1. říjnem 2015. Typické je to pro skutkovou podstatu neudržování kulturní památky v dobrém stavu podle § 39 odst. 1 písm. c) zákona o státní památkové péči (příklad: počátek nepečování vztáhneme např. ke kontrole a dokumentaci stavu kulturní památky dne 3. února 2014 a řízení zahájíme 15. října 2015, tedy sankci budeme ukládat za nepečování o kulturní památku v období od 3. února 2014 do 15. října 2015, řízení musí být v tomto případě ukončeno pravomocně do 15. října 2016, neboť obviněný páchal svůj přestupek i před 1. říjnem 2015 a i zde tedy platí přechodné ustanovení).

C. Přestupky, které budou spáchány po 1.10.2015

1. řízení musí být **zahájeno** sdělením obvinění konkrétní fyzické osobě **nejpozději do 1 roku od spáchání** přestupku,
2. **prvoinstanční rozhodnutí**, jímž se obviněný uznává vinným, musí být vydáno (**opustit podatelnu úřadu nejpozději do 1 roku od zahájení přestupkového řízení**,
3. **pravomocně** musí být ve věci řízení **ukončeno** (včetně doručení obviněnému) nejpozději **do dvou let spáchání přestupku** (do této fáze spadá jak rozhodnutí odvolacího orgánu, tak případné opětovné rozhodnutí první instance a opětovné rozhodnutí o odvolání atd.).

Protože nový postup uvedený v písmeni C (přestupky, které budou spáchány po 1.10.2015), patří k těm, u kterých znění zákona moc návodné není, připravili jsme vyjádření téhož ještě v grafické podobě

spáchání přestupku	objektivní lhůta na projednání přestupku 2 roky od spáchání přestupku
<ul style="list-style-type: none"> začíná běžet roční lhůta na zahájení přestupkového řízení 	
zahájení přestupkového řízení	
<ul style="list-style-type: none"> začíná běžet roční lhůta na projednání přestupku v prvním stupni 	
vydání prvoinstančního rozhodnutí o přestupku, jímž je obviněný uznán vinným	
<ul style="list-style-type: none"> začíná běžet roční lhůta na projednání přestupku v případném odvolacím řízení včetně zrušení a vrácení věci, opětovného rozhodnutí prvoinstančního orgánu a i rozhodnutí odvolacího orgánu 	
pravomocné rozhodnutí v odvolacím řízení	

Na úseku trestání právnických osob a fyzických osob podnikajících, které v souvislosti se svým podnikáním spáchaly protiprávní jednání, se nic nemění.